

Doživotni Mladić

Mladića se ne doživljava junakom zato što se vjeruje u njegovu mučeničku nedužnost, nego zato što se zna da je istina ono što mu je stavila na teret haška optužnica i što je potvrdilo Raspravno vijeće, kao i da je istina da je sudjelovao i u mnogim ratnim zločinima koja nisu ni ušla u ovaj proces. O tome svjedoče cinične i bijesne poruke iz Beograda i Banje Luke

Ratko Mladić, 75-godišnji umirovljeni general-pukovnik Vojske Srbije i ratni zapovjednik Glavnog štaba Vojske Republike Srpske, osuđen je na Haškom sudu na doživotnu robiju. To je presuda prvostupanjskog sudskog vijeća pod predsjedanjem nizozemskog suca Alphonsa Orijeja: sad slijedi žalba Mladićevih odvjetnika, ali s obzirom na zdravstveno stanje njihovog klijenta, neizvjesno je hoće li žalba biti razmatrana ili će i Ratko Mladić skončati ne dočekavši pravomoćnu sudsku presudu, baš kao i Slobodan Milošević, čovjek koji mu je omogućio da četiri godine upravlja životom i smrću stotina tisuća ljudi.

Ratni komandant armije Srba u Bosni i Hercegovini, odnosno bosanskog ogranka vojske kojom se upravljalo i koju se ideološki i materijalno opskrbljivalo iz Beograda, osuđen je zbog počinjenih krivičnih djela genocida nad Bošnjacima u Srebrenici, zbog zločina protiv čovječnosti tokom troipolgodisnje artiljerijsko-snajperske opsade Sarajeva te zbog kršenja pravila ratovanja uzimanjem vojnika NATO-a za taoce da bi se zaustavili zračni napadi na srpske položaje u blizini Sarajeva. Nije, međutim, presuđeno da je 1992. počinjen genocid nad Bošnjacima i Hrvatima u Ključu, Prijedoru, Kotor Varoši, Sanskom Mostu, Foči i Vlasenici.

Spomenute tri točke po kojima je Mladić osuđen ujedno su bile i točke optužbe u sklopu udruženog zločinačkog pothvata, s tim da je genocid nad Bošnjacima i Hrvatima u nabrojanih šest općina, u smislu zločinačkog udruživanja, promijenjen u sveobuhvatnu namjeru Ratka Mladića i drugih sudionika zločinačke organizacije – među kojima su i Milošević, i Jovica Stanišić, i Franko Simatović... – da očiste od Bošnjaka i Hrvata one dijelove BiH na koje su polagali pravo. Sudac Orić i njegovo vijeće presudili su da je udruženi pothvat postojao prema svim četirima točkama, a to podrazumijeva i generalnu namjeru srpske države da se ubojstvima, istrebljenjima, progonima i deportacijama domogne etnički očišćenog velikog komada Bosne i Hercegovine. Milošević i drugi civilni i vojni funkcionari Srbije nisu u optužnici, pa ni u presudi, navedeni kao sudionici udruženog zločinačkog pothvata kad je riječ o srebreničkom genocidu.

Vijeće je presudilo da je udruženi pothvat postojao prema svim točkama, a to podrazumijeva i generalnu namjeru Srbije da se istrebljenjima, progonima i deportacijama domogne etnički očišćenog komada BiH

Ratko Mladić, koji je svoj zločinački pohod započeo u ljeto 1991. u Kninskom korpusu Jugoslavenske narodne armije, tako je u srijedu zatvorio krug genocida. ‘Mi ne možemo očistiti, niti možemo imati rešet o da prosijemo samo da ostanu Srbi ili propadnu Srbi, a ostali da odu... Pa, to je... to neće... Ja ne znam kako će gospodin Karadžić i gospodin Krajišnik objasniti svijetu. To je, ljudi, genocid’, kazao je Mladić poslanicima Skupštine Republike Srpske 12. svibnja 1992. na zasjedanju u Banjoj Luci. Mladić je tog dana imenovan za zapovjednika Glavnog štaba VRS-a sa sjedištem u Han Pijesku, a citirane riječi izgovorio je nakon što je Skupština preda nj i njegove najbliže suradnike postavila zadatak da realiziraju politički projekt fizičkog razdvajanja bosanskohercegovačkih Srba i teritorija na koji oni megalomanski pretendiraju od druga dva konstitutivna naroda u toj državi. Između tog prvog spominjanja genocida i prvostupanje haške osude zbog genocida prošlo je više od dvadeset i pet godina: u tih četvrt stoljeća stao je jedan rat, u kojem je Mladić svjesno proveo genocid, i smjestilo se neprolazno poraće, u kojem je optuženik za najteža kaznena djela među dobrim dijelom Srba i u dijelu državnih struktura Republike Srbije izrastao u mitskog heroja i čovjeka kojeg treba štititi od izvođenja pred sud dokle god je to moguće. A taj čovjek se, između ostalog, u Haagu branio tako što je krivnju za masakr nad zarobljenicima iz Srebrenice, masakr čije je razmjere drastično umanjivao i relativizirao, pokušao prebaciti na razne lokalne milicije te na ‘odmetnute’ sigurnosne oficire – pukovnika Ljubišu Bearu, načelnika Uprave sigurnosti Glavnog štaba VRS-a, i potpukovnika Vujadina Popovića, šefa Odjeljenja sigurnosti u Drinskom korpusu VRS-a. Pritom se nije obazirao na nepobitne činjenice: on je cijelo vrijeme genocida boravio na širem srebreničkom području, a moć Beare i Popovića da provedu široku, višednevnu i koncentriranu operaciju ubijanja proizlazila je isključivo iz toga što su svi znali da njih dvojica nastupaju u Mladićevo ime i na temelju Mladićeve zapovijedi.

Svi dokazi o Mladićevoj presudnoj ulozi u genocidu i u ratnim zločinima nad Bošnjacima i Hrvatima – uključujući i njegove izjave poput one u Srebrenici 11. srpnja 1995. da je ‘došlo

vrijeme da se poslije bune protiv dahija Turcima osvetimo na ovom prostoru', ili presretnute naredbe o 'razvlačenju pameti' stanovnicima Sarajeva – više su, čini se, poslužili izgradnji njegovog kulta među srpskim nacionalistima, nego što su imali otrežnjujući efekt na glave usijane od mržnje i na glave koje godinama politički i društveno parazitiraju na kolektivnom uzgajanju netrpeljivosti prema Bošnjacima, Hrvatima, Albancima i svima koji u Mladiću ne vide ništa osim primitivnog i poremećenog ubojice opsjednutog svojom historijskom ulogom te neprocjenjivom nacionalnom važnošću vlastite krvoločnosti. Mladića se, naime, ne doživljava junakom zato što se vjeruje u njegovu mučeničku nedužnost, nego baš zato što se zna da je istina ono što mu je stavila na teret haška optužnica i što je potvrdilo haško Raspravno vijeće, kao i da je istina da je sudjelovao i u mnogim ratnim zločinima koja nisu ni ušla u ovaj proces.

Naivno je očekivati da će se u dogledno vrijeme u Srbiji početi odmotavati klupko državne umiješanosti u genocid ili da će se početi otkrivati konkretnosti 15-godišnjeg Mladićevog skrivanja od pravde.

O tome, zapravo, svjedoče cinične, bijesne i nimalo autorefleksivne poruke službenog Beograda i Banje Luke u povodu haške osude Ratka Mladića. 'Pozivam vas da ne spuštamo glavu ni pred kim, ali da idemo u budućnost i razmišljamo gdje i kako ćemo živjeti mi i naša djeca, kako ćemo čuvati mir i stabilnost u regiji. Kako ćemo renovirati tvornice i stvarati nove. Da se ne gušimo u suzama prošlosti, već da od znoja stvaramo bolju zajedničku budućnost', rekao je predsjednik Srbije Aleksandar Vučić u obraćanju građanima. 'Svima poručujem kako nije vrijeme da se Srbima staje na otvorenu ranu, a kada bi Srbi počeli mrziti sve oko sebe, plašim se da bismo se vratili u prošlost', dodao je. 'Trebamo gledati u budućnosti kako bismo konačno imali stabilnu državu. Moramo ostaviti prošlost iza sebe', izjavila je premijerka Srbije Ana Brnabić. 'General Mladić je srpski heroj i to ne može promijeniti nikakva sudska presuda. Ta presuda samo će osnažiti stav srpskog naroda da je za njega general Mladić istorijski heroj i patriot', rekao je predsjednik Republike Srpske Milorad Dodik. 'Kada pogledate sve ove stotine godina koje su dobili Srbi i tome dodate podatak da je Haški sud ukupno za sve zločine nad Srbima do sada izrekao svega 50 godina zatvora, to o ovom sudu dovoljno govori', izjavio je srpski član Predsjedništva BiH Mladen Ivanić. Rekao je i to da nikako ne treba odustati od podrške generalu Mladiću i da mu treba pružiti maksimalnu pomoć u žalbenom postupku.

Genocid u Srebrenici – smaknuće oko osam hiljada muškaraca i dječaka u toku četiri srpanjska dana 1995. godine – najvažnija je točka presude protiv Mladića, premda su zbog tog krivičnog djela u Haagu već osuđena petnaestorica pripadnika vojnih formacija Republike Srpske, uključujući i tri doživotne kazne zatvora, premda je opsada Sarajeva također monstruoan zločin, i premda je djelovanje srpske vojske u Prijedoru i okolici u kasno proljeće i ljeto 1992. po metodama i sistematičnosti usporedivo sa srebreničkim masakrom. Genocid u Srebrenici obilježio je ratove vođene devedesetih godina, general Mladić personifikacija je tog genocida, a Mladićev život od kraja rata do hapšenja 2011. te njegov sadašnji status u Beogradu i Banjoj Luci čine Srebrenicu glavnim gradom srpske mrzovolje spram iskrenog i zrelog suočavanja sa svojom odlučujućom ulogom u postjugoslavenskim ratovima, što je kulminiralo srebreničkim genocidom. Tu mrzovolju, između ostalog, hrani i praksa haških sudaca, premda postoji velika količina dokaza koji govore o logističkoj, vojnoj i obavještajnoj povezanosti vlasti u Beogradu s Mladićevim trupama u Podrinju u lipnju i srpnju 1995. godine.

Ti dokazi više nikad ničemu neće poslužiti u sferi međunarodnog sudovanja, što znači da je naivno očekivati da će se u dogledno vrijeme u Srbiji početi odmotavati klupko državne umiješanosti u genocid ili da će se početi otkrivati konkretnosti petnaestogodišnjeg Mladićevog skrivanja od pravde u organizaciji dijelova vojnoobavještajnog aparata Republike Srbije i Republike Srpske. Tekući prvostupanjski haški proces protiv Jovice Stanišića i Franka Simatovića, šefova Resora državne sigurnosti Srbije u ratno vrijeme, u tom smislu neće biti od pomoći: ako Stanišić i Simatović budu osuđeni, to će biti samo sudska konkretizacija aktivne upletenosti Beograda u zločine različitih srpskih formacija na području Bosne i Hercegovine i Hrvatske, pritom važna konkretizacija jer se radi o dvojici ljudi iz najužeg Miloševićevog kruga, ali bez doticaja s genocidom u Srebrenici. A Srebrenica i genocid dva su pojma koja Srbija ne želi vidjeti jedan uz drugi: dok bude trajala vladavina te vrste infantilnosti, ova regija bit će zarobljena u devedesetim godinama prošlog stoljeća i u produžecima ratnih politika.

Link na izvorni tekst:

<https://www.portalnovosti.com/dozivotni-mladic>